

Förutsättningar för korttidstillsynen vid Bergfotens fritidsgård

2020-11-11

Dnr KFN/2020 0031

Karin Sundström
Kommunstyrelseförvaltningen

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Uppdrag	3
2	Gymnasiesärskolan	3
3	Korttidstillsyn	3
4	Elever i grundsärskolan	4
5	Förutsättningar inom korttidstillsynen	6
5.1	Bergfotens fritidsgård.....	6
5.2	Ungdomar inom korttidstillsyn i Tyresö.....	9
6	Lokaler	10
7	Slutsatser	11
8	Alternativ	12
8.1	Alternativ 1: Bergfotens korttidstillsyn och köpa platser.....	12
8.2	Alternativ 2: Bygga ut Bergfotens korttidstillsyn.....	13
8.3	Alternativ 3: Bergfotens korttidstillsyn och korttidstillsyn för de med större omsorgsbehov inom kommunen.....	14
9	Bilaga 1 Källor	15
10	Bilaga 2 Prövning av barnets bästa	16

1 Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden har lämnat ett uppdrag att utreda förutsättningarna för hur en utökad gymnasiesärverksamhet på Tyresö gymnasium kan komma att påverka Bergfotens fritidsgårds verksamhet och korttidstillsyn.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har lämnat ett uppdrag till förvaltningen att utreda möjligheterna till en utökad gymnasiesärskola.

2 Gymnasiesärskolan

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslutade vid sammanträdet 2020-09-30 § 50 att godkänna den rapport som förvaltningen presenterade avseende förutsättningarna för en utökad gymnasiesärskola (2020/GVN 001). Rapporten fokuserar på det individuella programmet. Det är elever på det programmet som har korttidstillsyn beviljad. I Tyresö kommun är det bara Bergfotens fritidsgård som bedriver korttidstillsyn. Korttidstillsyn är för ungdomar 13-21 år, dvs. från högstadiet t.om. gymnasiet.

Sammanfattningsvis visar den rapporten att Tyresö gymnasiesärskola har 32 elever varav 20 går på det individuella programmet. Dessa elever kommer från Tyresö, Nacka och Stockholms kommuner. Elever från Nacka har korttidstillsyn i sin hemkommun. Det är elever från Stockholms stad som framfört önskemål om korttidstillsyn i Tyresö, eftersom de fått avslag från Stockholms stad att få resan betald till korttidstillsyn i hemkommunen (tredje resan). Bergfoten har ibland kunnat ta emot dessa elever, men kan inte ge besked i god tid beroende på andra aspekter som måste beaktas.

På Bergfoten går i dagsläget 8 ungdomar från gymnasiesärskolan. Det handlar om ett par elever från Stockholm som kan vara aktuella för att välja korttidstillsyn i Tyresö. Det är inte, enligt ansvariga i Nacka och Stockholms stad, brist på platser på det individuella programmet eller korttidstillsyn i hemkommunen. Rapportens slutsats är att det inte är rimligt att förändra organisationen i Tyresö baserat på ett fåtal ungdomar. Däremot behöver frågan om hur elever från Tyresö kommun kan få sina behov av gymnasiesärskoleutbildning och korttidstillsyn tillgodosedda belysas.¹

3 Korttidstillsyn

Kommunen är skyldig att bedriva fritidsverksamhet för skolpliktiga barn upp till 12 års ålder. Barn och ungdomar som tillhör personkrets enligt LSS (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade § 9 kan även efter

¹ <http://insynsverige.se/tyreso-gymnasie/dagordning?date=2020-09-30>

12 års ålder ha svårt att klara sig själva efter skolan, exempelvis när deras vårdnadshavare arbetar. Insatsen syftar därför till att skolungdomar över 12 år som tillhör lagens personkrets ska garanteras särskild tillsyn före och efter skolan samt under lov och studiedagar. Insatsen kan beviljas från och med det kalenderår som ungdomen fyller 13 år och t.o.m. 21 år.

Det är inget krav att vårdnadshavaren förvärvsarbetar. Avgörande är att barnet/ungdomen har behov av insatsen och att behovet inte tillgodoses på annat sätt.

För barn och ungdomar i bostad med särskild service ingår fritidsverksamhet i boendet. Korttidstillsyn för dessa barn och ungdomar ska i första hand tillgodoses inom ramen för boendeinsatsen.²

4 Elever i grundsärskolan

I Tyresö kommun finns grundsärskola på Stimmet och på Nyboda. På Nyboda går elever på högstadiet. På Stimmet går elever på lågstadiet och mellanstadiet och några på högstadiet. Totalt går 65 elever i grundsärskolan.³

Nyligen fattade barn- och utbildningsförvaltningen beslut om en gemensam organisation för hela grundsärskolan med en rektor. Inriktningen är också att grundsärskolan ska ha gemensamma lokaler. Fritidsverksamheten för låg och mellanstadiet ska också omfattas. Utredningen om en gemensam organisation och gemensamma lokaler omfattade inte högstadieungdomarnas fritidsverksamhet (korttidstillsyn).

Eleverna som går i grundsärskola läser antingen ämnen eller ämnesområden (f.d .träningsskola). Stimmet har särskilda klasser där metoden tillämpad beteendeanalys (TBA) används för elever med autism och utvecklingsstörning. Dessa elever går i klasser som läser ämnen och i klasser som läser ämnesområden. TBA har används i kommunen i cirka 12 år.

Bedömningen är att de som läser ämnen i första hand söker till nationella program på gymnasiesärskolan och de som läser ämnesområden söker till det individuella programmet. Det finns naturligtvis undantag.

² Riktlinjer LSS

³ Uppgifter från barn- och utbildningsförvaltningen

Elever i grundsärskolan i Tyresö

Elever i grundsärskola	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Grundsärskola (ämnen)	2			1	7	7	3	3	4
Träningskola (ämnedområden)	5	2	1	4	6		5	3	2
TBA- grundsärskola			2						
TBA- träningskola	2	2	3	1	1				1
Summa	9	4	6	6	14	7	8	6	7

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen, läsår 20/21

Som redovisas ovan går 67 elever på grundsärskolan i Tyresö kommun. Alla är skrivna i Tyresö.

Man kan också titta på antal elever i de olika behovsgrupperna. I utredningen om grundsärskolan i Tyresö kommun kan konstateras att 15 ingår i behovsgrupp 4 och 20 elever ingår i behovsgrupp 5, de med mest omfattande behov. Särskolans elever delas in i behovsgrupper från 1-5 utifrån svårighetsgraden på elevens funktionsnedsättning, där 1 är lindrig och 5 är grav. Indelningen i behovsgrupper utgår ifrån hur mycket pedagogiskt stöd eleven behöver, hur miljön behöver läggas tillräta samt hur behovet av hjälpmedel ser ut.

Till behovsgrupp 5 räknas elever med extraordinärt komplicerade svårigheter till följd av funktionsnedsättningar och/eller andra svårigheter. Dessa elever har behov av en till två assistenter på heltid. För de elever som går i Stimmets TBA-klass kan det röra sig om att eleven inte har tal eller språk. När eleven inte kan göra sig förstådd kan hen få aggressiva utbrott. I Tyresö kommun är det särskolans mottagningsgrupp¹ som gör en bedömning av behovsgrupp. Elevens behovsgrupp omprövas vid förändrade förhållanden.⁴

⁴ I mottagningsgruppen ingår chefen för centrala barn- och elevhälsan, skolläkare, resurssamordnare från centrala barn- och elevhälsan, psykolog samt kurator

Fyra elever folkbokförda i Tyresö går i grundsärskolor i andra kommuner (åk 2, 4, 7). Dessa går i huvudsak på en skola för elever med neurologiska funktionsnedsättningar (CP-skador med mera).

Som redovisningen ovan visar varierar antalet elever något över åren, men det kommer nya elever hela tiden främst i de lägre årskurserna. Skolchef för grundskolan och biträdande rektor på Stimmets grundsärskola gör bedömningen att eleverna har mer omfattande behov än tidigare år. Det kan bero på olika saker. Utredningar om eleverna görs tidigare än förut och stöd sätts in tidigare. Eleverna går inte kvar i grundskolan som de kanske gjorde tidigare. Ytterligare en faktor är att befolkningen i Tyresö kommun har ökat, en annan kan vara att dessa elever tidigare gick på skolor utanför kommunen. Om eleverna gick på skolor utanför kommunen hade de också korttidstillsyn i anslutning till skolan. Stimmet har en verksamhet med TBA, som också är efterfrågad av elever från andra kommuner, men i dagsläget kan inte dessa tas emot.

Vid en genomgång inför de närmaste åren gör biträdande rektor följande bedömning. Elever som ska börja sjuan höstterminen 2021 har inte så omfattande behov. Elever som ska börja sjuan höstterminen 2022 är relativt många och flera har omfattande behov och skulle i dagsläget troligtvis inte kunna gå på korttidstillsynen vid Bergfotens fritidsgård. Bedömningen är att sex har omfattande behov varav två är rörelsehindrade. Om man tittar på årskurserna under är de inte lika många, men flera elever har omfattande behov och deras behov av korttidstillsyn behöver lösas. Flera elever går inom TBA-verksamheten, där en del har beteendestörningar.

5 Förutsättningar inom korttidstillsynen

5.1 Bergfotens fritidsgård

Bergfotens fritidsgård vänder sig till ungdomar och vuxna som har olika funktionsnedsättningar med syfte att förmedla en meningsfull och främjande fritidsverksamhet. Fyra personer arbetar på Bergfoten och de är fritidsledare.

Bergfotens fritidsgård ligger i anslutning till Bergfotens skola. Där har den legat i cirka 30 år.

Verksamheten på Bergfotens fritidsgårds är tredelad. På eftermiddagarna bedrivs eftermiddagsverksamhet i form av inskriven verksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning, korttidstillsyn enligt LSS. Ungdomarna är 13-21 år, dvs. elever i grundsärskolans högstadium och gymnasiesärskolan. Det är ungdomar som har beslut om korttidstillsyn. Detta beslut tas av, myndighet LSS, äldre- och omsorgsförvaltningen. Korttidstillsynen bedrivs från kl.13 till

17.30 och hela dagar på skolloven. Bergfotens fritidsgård kan inte erbjuda korttidstillsyn på morgonen.

Bergfotens övriga verksamhet innebär öppen verksamhet för ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Tre kvällen i veckan bedrivs verksamhet kl. 18-21, måndag, onsdag och fredag. På onsdagar tränar innebandyföreningen. På fredagar arrangeras disco för ungdomar och vuxna till kl. 23. I snitt är det 120 besökare på discot.

I korttidstillsynen är 18 inskrivna, varav åtta går på Nyboda grundsärskola. Tio går på gymnasiesärskolan, varav sex går på Tyresö gymnasiesärskola (tre är skrivna i Stockholm) och fyra ungdomar skrivna i Tyresö går på gymnasiesärskolor i andra kommuner. Bedömningen från chefen på Bergfoten är att ungdomarna/vårdnadshavarna väljer Bergfotens korttidstillsyn. Åtta elever går på Nyboda grundsärskola, fyra går på skolor utanför kommunen och är skrivna i Tyresö. Ungefär hälften går på högstadiet och hälften på gymnasiet. Två av ungdomarna går i gymnasiesärskola i en annan kommun. Ett fåtal av ungdomarna brukar även komma på den öppna verksamheten på kvällen.

Alla ungdomar som fått korttidstillsyn beviljad kan inte tas emot på Bergfotens fritidsgård. Det handlar om ungdomar med fysiska funktionsnedsättningar och omfattande omsorgsbehov. Lokalerna är traditionella "fritidsgårds"-lokaler.

Lokalernas utformning hindrar möjligheten att få plats med rullstolar och möjlighet till avskildhet. En av toaletterna har helt nyligen blivit ombyggd så den är handikappanpassad. Personalen som arbetar på Bergfoten är fritidsledare. Inom skolbarnomsorgen för fritids inom sarskolan är personalen fritidsledare och elevassistenter.

Ungefär fyra ungdomar är utåtagerande och är i behov av omfattande stöd. Historiskt har det bara varit ett fåtal som velat gå på Bergfoten som man inte kunnat ta emot. Det är de senaste åren som det blivit något fler som har för omfattande behov.

Bergfotens fritidsgård har haft som max 26 ungdomar inskrivna och det finns en kapacitet att ta emot fler ungdomar med mindre omsorgsbehov. Verksamheten behöver ta emot minst 16 ungdomar för att den ska gå urt ekonomiskt med den personal som finns idag.

För planeringen av verksamheten är det bra med en planering av verksamheten inför nästkommande läsår tillsammans med Bergfotens fritidsgård, myndighet för LSS, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Denna planering bör startas under hösten. Då kan en avstämning göras om ungdomarnas stödbehov och hur det ser ut de närmaste åren. Vidare kan en bedömning göras om ungdomar från andra kommuner kan tas emot.

Ersättning

Kultur- och fritidsförvaltningen fakturerar äldre- och omsorgsförvaltningen en gång per år med periodisering för hela året. Det baseras på antal inskrivna ungdomar i januari. Ersättningen beräknas per barn till 161 250 kronor/år (motsvarar 13 437 kronor/månad). För 2020 är överföringen 2,58 miljoner kronor. Vid en jämförelse med ersättningen på särfritids (skolbarnomsorg) på grundsärskolan kan konstateras att det motsvarar ersättningen för behovsgrupp 3.

Ersättning till enheterna för behovsgrupper inom sarskolan 2020, Tyresö kommun

Behovsgrupp	Belopp/månad för särfritids
1	7 189 kr
2	9 905 kr
3	12 929 kr
4	16 519 kr
5	21 533 kr/individuell ersättning

De ungdomar som är folkbokförda i andra kommuner faktureras en gång per månad enligt överenskommelse mellan kommunerna. Ungdomsverksamheten finansieras med anslag från kultur- och fritidsnämnden, 1 mnkr årligen.

Enkät

Det genomförs en enkät till Bergfotens besökare, både ungdomar inskrivna på korttidsverksamheten och den öppna verksamheten. 48 har svarat på enkäten. 90 procent tycker att det är trivsamt och att fritidsledarna lyssnar på dem. 83 procent tycker att det finns roliga aktiviteter, roligast är disco och musik. Däremot tycker bara 60 procent att de kan komma med förslag på aktiviteter. 90 procent tycker man kan komma till Bergfoten och inte göra något speciellt.

5.2 Ungdomar inom korttidstillsyn i Tyresö

Som nämns ovan har barn över 12 år med funktionsnedsättning, som har svårt att klara sig själva, rätt till korttidstillsyn utanför det egna hemmet. Det gäller alltså ungdomar som går på högstadiet och i gymnasiesärskolan.

I Tyresö finns en verksamhet som bedriver korttidstillsyn och det är Bergfotens fritidsgård.

20 ungdomar har beslut om korttidstillsyn enligt LSS i Tyresö. Beslut om detta tas av äldre- och omsorgsförvaltningen. 16 går på Bergfotens fritidsgård varav en har morgonfritids på Nyboda skola. För fyra elever har Tyresö behövt köpa platser i andra kommuner. Tre av dessa går i skolan i Tyresö men har större behov av stöd än Bergfoten kan ge. Bedömningen är att det var fler barn hösten 2020 som LSS-enheten behövde köpa platser för. I dessa fall beviljas turbundna resor och bekostas av LSS-enheten. Det kan bli långa avstånd till korttidstillsyn i en annan kommun från skolan i hemkommunen. LSS-enheten har inte lyckats direktupphandla korttidstillsyn för två av de nya barnen utan har fått bevilja personlig assistans, vilket inte innebär den sociala träning och miljö som korttidstillsynen innebär.

Inför hösten 2020 har LSS-enheten fått ansökningar om korttidstillsyn för barn som inte går på särskolan, men som har (högfungerande autism) och går i grundskolan, men har svårt att klara sig på egen hand. Bedömningen från LSS-enheten är att den typen av ansökningar inte kom tidigare. Dessa elever går ofta på grundskolor med autism/asperger inriktning. Andra kommuner har ofta korttidstillsyn i angränsande lokaler som annan korttidstillsyn för denna grupp. De eleverna vill ofta vara ensamma och mindre grupper än många särskoleelever, pga. sin funktionsnedsättning autism.

Ersättningen för de ungdomar som Tyresö behöver köpa platser för i andra kommuner är mycket högre än den ersättning som betalas till Bergfoten. Å andra sidan har dessa ungdomar omfattande behov. Det finns exempel på platser där Tyresö fått betala nästan tre gånger så mycket som på Bergfoten.

Under hösten genomförs möten mellan handläggare på myndigheten för LSS, Stimmets, gymnasiesärskolan och Bergfoten för att göra en bedömning av elevernas behov inför nästkommande läsår och hur de ska få sitt omvårdnadsbehov tillgodosett. Hösten 2020 var det tre ungdomar som inte kunde gå på Bergfoten och som måste få en plats någon annanstans. Då måste också resan betalas av hemkommunen. Bergfotens fritidsgård ligger inte i anslutning till någon särskola utan en del elever behöver åka taxi inom kommunen för att komma till korttidstillsynen.

Det är inte upphandling enligt LOV(lag om valfrihetssystem) inom korttidstillsynen utan LSS-handläggarens förstandsval är alltid Bergfoten oavsett vilken skola ungdomen går på. Om det inte fungerar för ungdomen på

Bergfoten måste plats köpas någon annanstans. Bedömningen är att det främst är de senaste åren som det blivit fler ungdomar som det inte fungerat för på Bergfoten. Det har varit ungdomar i rullstol där tidigare. Bergfoten har inte heller morgontillsyn. Myndigheten för LSS bedömer att det finns 23 platser på Bergfoten. (Bergfoten anger ovan att det finns plats för 26 ungdomar med ett mindre stödbehov, dvs. ungdomen klarar toalettbesök och kan kommunicera m.m.).

Myndighet LSS har inga synpunkter på verksamheten som sådan, utan tycker att den fungerar bra. Det konstateras att många andra kommuner har korttidstillsynen i skolans lokaler. Det behövs då ingen tredje resa.

LSS- handläggare menar att kommunen bör ha en korttidsverksamhet som kan ta emot de ungdomar i kommunen som har beslut om korttidstillsyn. Myndigheten för LSS anser att bedömningarna inte ändrats om vilka som får korttidstillsyn eller att funktionsnedsättningarna blivit mer omfattande de senaste åren.

6 Lokaler

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om en gemensam organisation för grundskolan upp till åk 9. Särskolan, som i dag är uppdelad på Nyboda och Stimmets skola, ska slås ihop till en egen organisation och på sikt också samlas på samma skola. Kommunen har beslutat om att genomföra förstudier kring skollokaler i centrala Tyresö. Det ingår därför i förstudierna att utreda om särskolans framtida lokaler placeras i anslutning till Stimmet eller Nyboda. I de lokalerna skulle också fritids för låg- och mellanstadiet finnas. Man har i det sammanhanget inte analyserat korttidstillsyn för gymnasieungdomar.

Bergfotens fritidsgård har lokaler vid Bergfotens skola som är utformade som fritidsgårdslokaler. Verksamheten är inriktad för ungdomar med funktionsnedsättning. Antalet ungdomar kan utökas, men lokalerna är inte anpassade för ungdomar med omfattande omsorgsbehov. Utrymmet för rullstolar är begränsat och det finns inte mindre lokaler för ungdomar som behöver gå undan. Lokalerna är inte anpassade för hela målgruppen som har beslut om korttidstillsyn i kommunen.

I centrumutredningen grundskolor (2020/BUN 0078) anges att det LSS-fritids som idag bedrivs i lokaler i Bergfotens skola inom 10 kommer att växa ur lokalerna. Verksamheten kommer inte kunna utvecklas med fler platser då målgruppen ökar och omsorgsbehovet blir större vilket inte kan hanteras inom nuvarande lokaler. Av den anledningen föreslås nytt LSS-fritids utredas i samband med planeringen av en ny skola på Stimmet för att kunna möta framtida behov. I centrumutredningen anges också att en ny förskola kan

byggas i anslutning till Berfotens skola så lokaler kan frigöras för skolan till en två parallell skola. I det sammanhanget har inte lokaler för Berfotens fritidsgård beaktats.

7 Slutsatser

Genomgången av verksamheterna och de olika perspektiven visar att det är många olika frågor som måste beaktas.

Berfotens fritidsgård bedriver den enda verksamheten för korttidstillsyn i kommunen. Äldre- och omsorgsförvaltningen beslutar om vilka som ska få korttidstillsyn enligt LSS och köper platser. Berfotens fritidsgård har fritidsverksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning där korttidstillsyn är en del av verksamheten.

Verksamheten är inte utformad för ungdomar med stora omsorgsbehov. Lokalerna är inte heller anpassade för dessa. De senaste åren har det blivit fler ungdomar som inte kan gå på Berfotens fritidsgårds korttidstillsyn med anledning av bl.a. lokalernas utformning, men även ungdomarnas omfattande stödbehov. Genomgången av elever på grundsärskolan visar att det kommer bli fler ungdomar de närmaste åren med stora omsorgsbehov. Inom grundsärskolan går fler elever än tidigare i skolan i hemkommunen.

En frågeställning är om Tyresö kommun ska kunna erbjuda korttidstillsyn i kommunen för alla ungdomar som har rätt till det. Det kan vara rimligt att en elev som går i skolan i Tyresö också ska kunna få korttidstillsyn i hemkommunen. Det kan konstateras att i många andra kommuner ligger korttidstillsynen i anslutning till någon grundsärskola eller gymnasiesärskola. I de fallen behövs inte heller någon resa för ungdomen om de går i den skolan.

Utredningen om gymnasiesärskolan visade att det mest lämpliga är att erbjuda korttidstillsyn gemensamt för elever på högstadiet och gymnasiet, bl.a. mot bakgrund av att gruppen inte är så stor.

Dagens verksamhet är anpassad för ungdomar med funktionsnedsättning som är relativt självständiga och kan ta del av olika fritidsaktiviteter. Verksamheten inom Berfoten är uppskattad enligt brukarenkäten och det är tydligt att det inte är skolgång utan fritid. Flera barn som har omfattande omsorgsbehov som går på Stimmets TBA- klasser idag har heldagsomsorg och har inte fritids.

Lokalerna i Berfotens fritidsgård går inte att utöka så ungdomar med större omsorgsbehov kan tas emot. Äldre- och omsorgsförvaltningen tar upp behov av lokaler för korttidstillsyn för dessa ungdomar med omfattande omsorgsbehov i årets lokalbehovsanalys. Lokalbehovet tas också upp i samband med centrumutredningen grundskolor där en förstudie ska göras i samband med ombyggnation av grundskola. Ska ungdomar med omfattande

omsorgsbehov kunna tas emot av Bergfotens fritidsgård måste anpassning av lokalerna ske eller nya erbjudas samt personal med annan kompetens anställas. Ersättningsnivån per ungdom måste också analyseras utifrån ungdomens behovsgrupp.

I det korta perspektivet är det viktigt att representanter för Bergfoten, grundsärskolan, gymnasiesärskolan och äldre- och omsorgsförvaltningen har avstämningsmöten redan under höstterminen för att gå igenom vilka elever som är aktuella nästa läsår och deras behov.

Om man hittar en lösning så de ungdomar från Tyres som har behov av korttidstillsyn får det i kommunen kan man börja analysera om även ungdomar från andra kommuner kan tas emot.

8 Alternativ

Utredningen visar att det inom några år kommer vara flera ungdomar som inte får plats på Bergfotens korttidstillsyn med dagens verksamhet och lokaler. Alla alternativ baseras på att verksamheten hålls ihop för högstadie- och gymnasieungdomar. Bedömningen enligt utredningen om gymnasiesärskolan är att det inte är rimligt att ändra organisationen för korttidstillsynen för elever inom gymnasiesärskolan.

Följande alternativ bör analyseras.

8.1 Alternativ 1: Bergfotens korttidstillsyn och köpa platser

Bergfoten fortsätter med att erbjuda den korttidstillsyn som bedrivs idag i nuvarande lokaler och målgrupp. För de elever som har ytterligare omsorgsbehov får äldre- och omsorgsförvaltningen köpa platser från andra.

Fördelar

- Ändrar inte en fungerande verksamhet som funnits i många år.
- Brukarenkäterna visar att ungdomarna är mycket nöjda med verksamheten
- Ungdomarna som går på Bergfoten får verksamhet som är anpassad för dem och det är tydligt att det är en fritidsverksamhet och där träffar man andra kompisar än i skolan.

- Korttidstillsynen kan kombineras gällande personal m.m. med den övriga öppna verksamheten som Bergfotens fritidsgård erbjuder.

Nackdelar

- Antalet ungdomar med mer omfattande behov ökar de närmaste åren.
- Tyresö kan inte erbjuda korttidstillsyn i hemkommunen för alla ungdomar som har beslut om det.
- Det kan bli dyrare för kommunen att behöva köpa platser.
- Det blir högre kostnader för resor till och från korttidstillsyn i andra kommuner.
- Det saknas morgontillsyn på Bergfotens fritidsgård.
- Ungdomar som går i skolan i Tyresö måste åka någon annanstans för eftermiddagsverksamhet. Dessa ungdomar är de som kan vara mest känsliga för förflyttningar och förändringar.
- Några av dessa har heldagstillsyn inom grundsärskolan (låg- och mellanstadium) för att de inte kan tillgodogöra sig fritids och behöver trygghet. Det bör även kunna erbjudas på högstadiet/gymnasiet.

8.2 Alternativ 2: Bygga ut Bergfotens korttidstillsyn

Förslaget innebär att Tyresö kommun förändrar verksamheten vid Bergfotens fritidsgård så de kan erbjuda korttidstillsyn för alla målgrupper som har beslut om korttidstillsyn. Detta kan inte göras i nuvarande lokaler.

Fördelar

- Kommunen kan erbjuda korttidstillsyn i hemkommunen
- Kommunen kan erbjuda morgontillsyn
- Kommunen behöver inte köpa ibland dyra platser i andra kommuner.
- Bättre planeringsförutsättningar för elever och vårdnadshavare
- Elever behöver inte resa till en annan kommun för eftermiddagsverksamhet när de går i skolan i Tyresö
- Om Tyresö kan erbjuda skolgång för dessa ungdomar bör kommunen även kunna erbjuda korttidstillsyn.
- Enligt centrumutredningen grundskolor ska nya lokaler för LSS-fritids utredas i samband med andra lokalförändringar.
- Kostnader för resor kan minskas (tredje resan) både till andra kommuner och inom kommunen.

- Ev. skulle man också kunna erbjuda platser till gymnasiesärskoleungdomar från andra kommuner som går på Tyresö gymnasium.

Nackdelar

- Nya lokaler måste iordningställas
- Personal med annan kompetens behöver anställas
- Målgruppen på Bergfotens korttidstillsyn blir mer blandad.
- Det kan finnas en risk att verksamhet blir sämre än idag när den måste anpassas till alla.
- Det saknas morgontillsyn på Bergfotens fritidsgård.
- Förändrar en väl fungerande verksamhet med hög nöjdhetsgrad.
- Den öppna verksamheten behöver också fungera i dessa lokaler. Alternativt kan den samordnas mer med övrig fritidsgårdsverksamhet i kommunen.

8.3 Alternativ 3: Bergfotens korttidstillsyn och korttidstillsyn för de med större omsorgsbehov inom kommunen

Förslaget innebär att man fortsätter med dagens verksamhet på Bergfotens fritidsgård och kompletterar med korttidstillsyn för de med mer omfattande omsorgsbehov i en annan lokal. Denna verksamhet skulle exempelvis kunna samordnas i lokalerna för grundsärskolan.

Fördelar

- Man förändrar inte en fungerande verksamhet
- Ungdomar som har glädje av fritidsverksamhet har en egen verksamhet och träffar nya kompisar i lokaler som inte ligger i anslutning till skolan.
- Ungdomar med omsorgsbehov kan få sina behov tillgodosedda och inte träffa ny personal på eftermiddagen.
- Tyresö kan erbjuda korttidstillsyn för Tyresöungdomar som har sin skolgång i kommunen.
- Verksamheten kan samordnas med fritids på låg och mellanstadiet.

Nackdelar

- Ungdomarna kan behöva gå med yngre barn
- Det behöver byggas upp parallella organisationer.

9 Bilaga 1 Källor

Lena Beskow, rektor Tyresö gymnasium

Petronella Lundberg, biträdande rektor, Tyresö gymnasiesärskola

Riisa Löfström, enhetschef Bergfotens fritidsgård

Inger Lundin, förvaltningschef kultur- och fritidsförvaltningen

Maria Söder, verksamhetsutvecklare myndighet LSS

Pernilla Lundström enhetschef myndighet LSS, äldre- och omsorgsförvaltningen

Annika Lotterberg verksamhetscontroller

Emilia Reiding lokalstrateg,

Martin Lundell, skolchef gymnasium, vuxenutbildning

Johan Ahlqvist, skolchef grundskola

Anna Nyström biträdande rektor Stimmets grundsärskola

10 Bilaga 2 Prövning av barnets bästa

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Barnkonventionen slår fast att vid alla åtgärder och beslut som rör barn ska vad som bedöms vara barnets bästa beaktas i första hand. Vid beslut och åtgärder som rör barn till en liten del kan en enklare prövning göras.

Uppdraget om Bergfotens korttidstillsyn innebär en lägesbild över den verksamhet som bedrivs idag, regelverk och behov. Rapporten tar också upp möjliga alternativ för hur korttidstillsyn kan organiseras för att alla ungdomar som har rätt till korttidstillsyn får det tillgodosett på bästa sätt. Beroende på vilket alternativ som väljs påverkas barnen i olika stor utsträckning.

Förändringar som kan ske som konsekvens av eventuell organisationsförändring eller av förändring av lokaler kan påverka barnen direkt. Då behöver det genomföras en utredning om barnets bästa där barnets bästa beaktas och barnet ges rätt att bli hörd.

Barnets rättigheter i det aktuella ärendet

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet, är odelbara, ömsesidigt beroende av och relaterar till varandra. Vid prövning av barnets bästa måste först och främst de fyra grundprinciperna beaktas. Dessa är artikel 2 om ickediskriminering, artikel 3 om barnets rätt att få sitt bästa prövat, artikel 6 om barnets rätt till liv och utveckling och artikel 12 om barnets rätt att göra sin röst hörd och få den beaktad.

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av beslutet eller åtgärden?

Barn och unga kommer att påverkas direkt om det genomförs en organisationsförändring avseende korttidstillsynen eller förändring av lokaler. Barnen påverkas på olika sätt beroende på hur korttidstillsynen är ordnad idag. Indirekt påverkas barnen av personalens upplevelse av en eventuell förändring.

Har berörda barn och unga fått ge sina åsikter och har de beaktats?

Berörda barn och unga har lämnat sina åsikter genom att de svarat på en enkät om hur de upplever verksamheten vid Bergfotens fritidsgård. I övrigt har ansvariga vid Bergfotens fritidsgård, rektor, biträdande rektor och handläggare och chef för myndighet LSS tillfrågats där frågor om vad som är bäst för barnen diskuterats. Det är svårt för majoriteten av målgruppen att sätta sig in i de olika alternativen och det finns en risk att det skulle skapa en stor oro hos barnen.

Barn och unga bör däremot tillfrågas om det är aktuellt med en organisationsförändring eller andra lokaler för korttidstillsynen, vilket mer direkt påverkar ungdomarna.

Har barn och ungdomars hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet beaktats?

Ja. Vid analys av de olika alternativen har detta tagits upp. Det finns en risk att det är negativt för vissa barnens hälsa att behöva byta miljö och resa till en annan kommun för eftermiddagsverksamhet. Det finns också en risk avseende utvecklingsbehov om de inte får social träning.

För andra barn kan det finnas en risk att deras utvecklingsbehov försämras om inriktningen av verksamheten ändras. Detta måste hanteras när något av alternativen till organisation väljs.

Har det identifierats risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar?

Inga risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar har identifierats.

Vilka olika handlingsalternativ har identifierats?

Det finns tre olika handlingsalternativ:

1. Nuvarande organisation vid Bergfotens fritidsgård behålls i kombination med att köpa platser

Om nuvarande organisation behålls påverkas inte de barn och unga som idag går på Bergfotens korttidstillsyn. De barnen är mycket nöjda med verksamheten enligt den enkät som de svarat på. De barn med större omsorgsbehov som inte kan gå på Bergfoten kan däremot påverkas negativt. Det finns ingen verksamhet i kommunen utan platser behöver köpas i andra kommuner eller ordnas på annat sätt. Det kan upplevas som otryggt att behöva åka till en annan verksamhet med ny personal på eftermiddagen. De kan vara känsliga för förändringar och förflyttningar.

2. Bygga ut Bergfotens korttidstillsyn

En organisation med all korttidstillsyn ger en tydlighet för barn och ungdomar om var korttidstillsyn finns. Nya lokaler måste iordningställas och det kan orsaka en otrygghet inledningsvis. Verksamheten behöver förändras så den passar även ungdomar med större omsorgsbehov. Det skulle kunna påverka de ungdomar som idag är nöjda på Bergfotens korttidstillsyn och får sina behov tillgodosedda. Det kan finnas en risk att man löser

3. Bergfotens korttidstillsyn och korttidstillsyn för de med större omsorgsbehov inom kommunen (två verksamheter)

I detta alternativ behöver två parallella organisationer byggas upp. En frågeställning är om det blir tydligt att det handlar om fritidsverksamhet.

Har en analys för olika handlingsalternativ gjorts utifrån barnets bästa?

Ja. Se ovan.

Planera för återkoppling och utvärdering

Återkoppling sker inom organisationen genom samtal och utvärderingar med elever och deras vårdnadshavare. Utvärdering kommer även att ske via enkäter.